

Bi urte txatar-blokeek su hartu zutenetik Pasaiaiko portuan

Bi urte beteko dira Pasaiaiko portuko kai batean izandako sute ikusgarritik. Bi urte horietan ia ez da informaziorik eman horri buruz, eta oraindik ez da erantzukizunik argitu.

Gaia auzitegietan dago, eta hondakinen saltzaile eta erosle diren enpresen aseguru-etxeak borroka batean daude, eta erre eta kiskalitako txatar-blokeen hondakinak portuko kaian daude oraindik, epaia noiz emango zain, ordaintzea nori dagokion zehazteko. Diruaz bakarrik ari gara, ez baitago batere argi epaitegietan ingurumenaren edo osasun publikoaren aurkako delitu bat epaitzen ari direnik.

Zaldibarko zabortegian irregulartasunak gertatu dira, eta alderdi politikoek erantzukizun politikoak argitzeko eskatu diote Eusko Jaurlaritzari, Ingurumen Sailaren kontrol ezagatik eta espedienteak tramitatzen berandutzeagatik. Eguzkitik uste dugu gauza bera egin beharko litzatekeela 2018ko abuztuaren 2an Pasaiaiko Portuan izandako sutearekin, gertatutakoa eta ingurumen-ondorioak ahaztu ez daitezela. Bi kasuetan, enpresa pribatuen hondakinen kudeaketa erakundearen ingurumen-kontrol "itxurazko" baten pean egiten da. Dena primeran doa, eta ez da inoiz ezer gertatzen, harik eta bat-batean zoritxarra gertatzen den arte. Larrialdiaren egunean, lehentasuna izan zen sua itzaltzea, lur-jausia kontrolatzea, atmosferara isurketa toxikoak murriztea herritarren osasuna babesteko, edo are biktima gehiago egotea saihestea ere. Baina, zer gertatzen da alde zuzenetatik hartu behar ziren prebentzio- eta kontrol-neurriekin? Nork du dena araudiaren arabera egiten dela zaintzeko ahalmena? Zer gertatzen da ikuskatu behar duenak bere Gasteizko bulegoan paper edo dokumentu batzuk bakarrik ikusten baditu eta zabortegi batean egiten ari dena benetan ikuskatzen ez badu edo itsasontzi batean ekartzen dena in situ kontrolatzen ez badu? Norbaitek normaltzat jotzen du enpresei ikuskapena egingo zaien dataren berri ematea? Badirudi sua itzali eta larrialdiaren amaiera dekretatu ondoren ez dagoela arazorik, eta horixe salatu nahi du Eguzki ekologista taldeak: **erakunde publikoek ez dutela prebentzio, kontrol eta zaintza neurri egokirik hartu.**

Hondakinen lekualdaketei buruzko 660/2014 Europako Erregelamenduak jasotzen duenez, estatuek ikuskapen-planak ezarri behar dituzte hondakinen mugaz gaindiko lekualdaketak ikuskatzeko. Euskadin, eskumen hori autonomia-erkidegoaren esku dago, eta, beraz, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari dagokio beharrezko ikuskapenak egitea.

Gure ustez, askoz ere gardentasun handiagoa egon beharko litzateke kudeaketa horretan guztian, eta, horregatik, Eguzkik galdera hauek egiten dizkio bere buruari: Pasaiaiko portutik igaro diren mugaz gaindiko hondakinak lekualdatzeko zenbat ikuskapen egin ditu Eusko Jaurlaritzako organo eskudunak 2018ko abuztuaren 2ko sute ikusgarria gertatu zenetik? Ikuskapen horietan irregulartasunik edo ez-betetzerik antzeman al da? Arlo horretako zehapen-espedienterik izapidetu al da? Eta, are garrantzitsuagoa dena, nola izan daiteke bi urteren ondoren isiltasun erabatekoena nagusitzea, suteari eta ingurumenean eta inguruko bizilagunen osasunean eragin zituen ondorioei dagokienez?